

Protokoll

Fra møte i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester

Dato: 08.09.2011, kl. 11.30-16
Sted: Veterinærinstituttet
Møteleder: Janneche Utne Skaare

Deltakere:

Fra Faggruppe 5

Janneche Utne Skåre (leder), Heidi Amlund, Anne Lise Brantsæter, Gunnar Sundstøl Eriksen, Christiane Kruse Fæste, Helle Katrine Knutsen, Anders Ruus

Forfall:

Augustine Arukwe, Cathrine Thomsen (permisjon), Kari Grave (permisjon).

Fra Mattilsynet, Seksjon nasjonale godkjenninger:

Anders Tharaldsen, Line Ruden (til kl 12.30)

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF) (tidl. Statens forurensningstilsyn, SFT)

Jon L. Fuglestad (observatør)

Andre fra VKM: Trine Husøy fra Faggruppe 4 (fra kl 13.00)

Fra sekretariatet til VKM:

Tor Øystein Fotland, Inger Therese Lillegaard, Edel Holene (referent)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Leder for faggruppen, Janneche Utne Skåre, ønsket velkommen til møtet i Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (Faggruppe 5).

Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte seg inhabile vedrørende sakene som skulle behandles på dette møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden. Oppfølging av protokoll

Møteinnkallelsen ble godkjent. Dagsorden ble endret slik at orienteringssaker ble flyttet frem.

Protokollen fra forrige møte i Faggruppe 5, den 19. mai 2011, ble kort referert. I henhold til denne ble Faggruppens uttalelse om "Konsekvenser for norske kostholdsråd av nye grenseverdier i EU for tjærestoffer (PAH) i skjell" ferdigstilt per e-post og publisert på VKMs nettside 29. juni 2011. Mattilsynet ble rutinemessig orientert om publikasjonen. Sammendrag og figurtekster ble oversatt til engelsk og uttalelsen ble gjort tilgjengelig for øvrige europeiske land via EFSA IEP-plattformen.

Risikovurderingen om "Nedbrytningsstoffer og oksidasjonsprodukter i fiskeoljer" (08/504) ble tatt opp i Hovedkomiteens møte 8.-9. juni og skal opp i det kommende møte 20. september. Den forventes publisert i løpet av høsten 2011.

3 Saker fra møtet i Hovedkomiteen

Leder for faggruppen, Janneche Utne Skåre, refererte kort protokollen fra møtet i Hovedkomiteen 8.-9. juni 2011.

4 Orientering fra Mattilsynet

Mattilsynet orienterte om sin deltakelse i arbeidsgrupper i Codex for henholdsvis naturlige toksiner og fiskeoljer, som begge har oppstart høsten 2011. Under naturlig toksiner er det kartlegging av forekomst av, og analysemetoder for, pyrrolizidenalkaloider som er sentralt på nåværende tidspunkt. Problemomfanget i Norge er ukjent. Codex sin arbeidsgruppe for fiskeoljer skal definere begrepet "fiskeoljer", samt utarbeide kvalitetsparametre for slike oljer til humant konsum.

5 Status for øvrige saker i faggruppen

Bestillinger fra Mattilsynet som er utsatt av ulike årsaker:

- **Bestilling fra Mattilsynet: "Inntak av uorganisk arsen hos den norske befolkning" (10/504)**

Bakgrunn: I EFSA's vurdering fra 2009 fremgår det at Norge har det høyeste inntaket av arsen (uorganisk + organisk) i Europa. Sannsynligvis skyldes dette høyt konsum av fisk, som inneholder mye av den ikke-helseskadelige (organiske) formen av arsen. Det er altså i vesentlighet den uorganiske formen av arsen som er helseskadelig.

Data om innhold av uorganisk arsen i mat, inkludert sjømat, er begrenset. Mattilsynet har bestilt og nylig mottatt slike data på fisk fra NIFES. Når det gjelder innhold av uorganisk arsen i importerte matvarer som f.eks. ris, kan europeiske data benyttes ved inntaksberegninger for den norske befolkningen. Derimot kan forskjeller i jordsmonn etc. gjøre seg gjeldene for norskdyrkede grønnsaker og korn, så her er norske data ønskelig.

Status: Risikovurderingen avvendes inntil VMK har mottatt oppdaterte data fra Mattilsynet og resultatene fra den nye kostholdsundersøkelsen for voksne (nordkost3) foreligger.

- **Bestillingsutkast fra Mattilsynet: "Inntak av kadmium i den norske befolkning" (10/505)**

Bakgrunn: Utgangspunktet for Mattilsynets bestillingsforslag var en vurdering (2009) fra European Food Safety Authority (EFSA) der det tolerable ukentlige inntaket (TWI) for kadmium var satt ned fra 7 til 2,5 mikrogram per kilo kroppsvekt. Kadmium kan i tilstrekkelige mengder gi nyreskade og er kreftfremkallende.

JECFA (Joint FAO/WHO expert committee on food additives) kom høsten 2010 med sin revurdering av kadmium der en månedlig grenseverdi på 25 mikrogram per kilo kroppsvekt (ukentlig ca 5,8 mikrogram per kilo kroppsvekt) er foreslått.

EFSA signaliserte for EU-kommisjonen våren 2011 at de opprettholder sin vurdering av tolerabelt inntak for kadmium. Mattilsynet ønsker derfor å opprettholde sin bestilling om inntak av kadmium i den norske befolkningen.

Konsum av krabbe betraktes som en vesentlig kilde for inntak av kadmium. Mattilsynet har bestilt en undersøkelse av metaller i krabbe fra Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), men data er foreløpig ikke ferdigstilte. Mattilsynet har også bestilt

en kartlegging av kadmium i vegetabilier som forventes å være tilgjengelig i løpet av høsten 2011.

Status: Mattilsynet opprettholder bestillingen. Risikovurderingen avvendes inntil dataene på kadmium i ulike næringsmidler inkludert sjømat foreligger.

Orientering fra arbeidsgruppene om arbeidet som pågår:

- *"Nytte-risikovurdering av morsmelk" (10/003)*
- *"Risikovurdering av mykotoksiner i korn" (10/004)*

Dette er store risikovurderinger som er forankret i Hovedkomiteen og hvor enkelte personer i Faggruppe 5 deltar. Det ble gitt kort informasjon om status i arbeidene.

6 Møter og annet av felles interesse

- VKM vil arrangere et dagsseminar om Benchmark-modellering for VKMs medlemmer 10. januar 2012.
- Klif i samarbeid med Forskningsrådet vil arrangere et dagsseminar om miljøgifter 18. januar 2012
- International Fresenius Conference 21- 22. november 2011: "[Contaminants and Residues in Feed and Food of Animal Origin](#)"(Cologne/Germany)

7 Saker som skal behandles på møtet

Bestillingsutkast fra Mattilsynet: "Eksponering for aluminium i den norske befolkning pga kostholdet og bruk av kosmetiske produkter"

Bakgrunn: En EFSA-rapport (2008) konkluderte med at en vesentlig del av den europeiske befolkningen får i seg mer aluminium fra kostholdet enn 1 mg/kg kroppsvekt i uken (tolerabelt ukeinntak; TWI). Aluminium er et metall som ikke har en naturlig fysiologisk effekt hos mennesket. Den tolerable ukegrensen for inntak av aluminium hos menneske er satt ut i fra at aluminiumforbindelser kan akkumulere i organismer og har vist potensial til både å påvirke reproduksjon og utviklingen av nervesystem hos forsøksdyr.

Faggruppen diskuterte bestillingsutkastet og mente bl.a. at bakgrunnsteksten og oppdragsordlyden bør harmoniseres bedre. Slik bestillingsutkastet nå foreligger, er det nødvendig med faglig kompetanse både fra Faggruppe 4 og 5.

Vedtak: Sekretariatet bringer faggruppens kommentarer med seg i det videre arbeidet med bestillingen. FG 5 avventer nytt utkast til bestilling fra Mattilsynet og nærmere avklaringer fra sekretariatet om hvordan arbeidet med risikovurderingen vil bli lagt opp.

Risikovurdering av inntaket av furan hos den norske befolkningen (10/404)

Bakgrunn: Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av inntaket av furan hos den norske befolkningen. Mattilsynet har tidligere gjennomført en begrenset kartlegging av forekomsten av furan i matvarer på det norske markedet, og det er ønskelig med en nærmere vurdering av hvilken betydning inntak av furan kan ha for den norske befolkningens helse.

Oppdraget er forankret i Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (Faggruppe 4). Det er etablert en felles arbeidsgruppe med to medlemmer fra Faggruppe 4 og to fra Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester (Faggruppe 5).

Leder for arbeidsgruppen orienterte om status for arbeidet og hvilke tema det var spesielt ønskelig at Faggruppe 5 behandlet. Det ble presisert at EFSA nylig har publisert oppdaterte forekomstdata om furan i næringsmidler, samt at Mattilsynet har besluttet å undersøke om barnegrøt solgt på det norske markedet inneholder furan.

Faggruppe 5 berømmet arbeidet som var nedlagt i dokumentet. Utkastet ble deretter grundig diskutert med hovedvekt på kapitlene "Eksponeringskarakterisering" og "Fareidentifisering og farekarakterisering". Ytterligere en person i Faggruppe 5 ble bedt om å bidra i en begrenset del av arbeidet.

Vedtak: Utkast til risikovurderingen skal diskuteres på et felles møte i Faggruppene 4 og 5 i løpet av høsten.

8 Nytt fra sekretariatet

VKM-sekretariatets nye medarbeider på eksponeringsberegninger, Inger Therese Lillegaard, ble presentert for Faggruppen.

9 Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.

10 Nye møtedatoer

Datoer for ytterligere to møter i løpet av høsten ble avsatt og avtalt avklaret per e-post.